

THE ACADEMY OF MANAGEMENT
AND ADMINISTRATION IN OPOLE

**SYSTEMY ZARZĄDZANIA I
SPOŁECZNO-GOSPODARCZE:
NAUKOWE I PRAKTYCZNE ASPEKTY
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

**ADMINISTRATIVE AND SOCIO-
ECONOMIC SYSTEMS: SCIENTIFIC
AND PRACTICAL ASPECTS OF
SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

**УПРАВЛІНСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ
АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

THE ACADEMY OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION IN OPOLE

***SYSTEMY ZARZĄDZANIA I SPOŁECZNO-
GOSPODARCZE: NAUKOWE I PRAKTYCZNE
ASPEKTY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU***

***ADMINISTRATIVE AND SOCIO-ECONOMIC
SYSTEMS: SCIENTIFIC AND PRACTICAL
ASPECTS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT***

***УПРАВЛІНСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
СИСТЕМИ: НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ***

Monograph

Edited by Mykola Ohienko

Tadeusz Pokusa

Opole 2021

ISBN 978-83-66567-29-0

Administrative and socio-economic systems: scientific and practical aspects of sustainable development. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2021; ISBN 978-83-66567-29-0; pp.470, illus., tabs., bibls.

Editorial Office:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18 tel.
77 402-19-00/01 E-mail: info@poczta.wsza.opole.pl

Reviewers

prof. dr hab. Marian Duczmal, prof. dr hab. Volodymyr Lagodiienko

Editorial Board

*Mykola Ohiienko, Tadeusz Pokusa, Alona Ohiienko, Grygorii Boiko, Kvitoslava Avramenko,
Larysa Kyienko-Romaniuk, Olga Vyshnevskaya, Tatyana Bilyavska, Oksana Adamenko*

Publishing House:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska, Opole, ul. Niedziałkowskiego 18 tel. 77
402-19-00/01

200 copies

Authors are responsible for content of the materials

ISBN 978-83-66567-29-0

© Authors of articles, 2021

© Publishing House WSZiA, 2021

3.3. Revitalization of the Dnipro «rusty horseshoe» as a cluster of creative industries and tourism Ревіталізація «іржавої підкови» Дніпра як кластер креативних індустрій та туризму (Vladyslav Prymenko, Kateryna Sefikhanova, Vira Shchenova, Vitalii Kononykin).....	218
3.4. Analysis of tourism development strategy in the Northern Black Sea Coast Аналіз стратегії розвитку туризму у Північному Причорномор'ї (Vitalii Sivak).....	228
3.5. Recreational and economic component as a modern component of socio-cultural activity Рекреаційно-господарська складова як сучасна компонента соціокультурної діяльності (Tetiana Tkachenko, Iwona Mstowska).....	238

PART 4

CURRENT PROBLEMS OF OLYMPIC AND PROFESSIONAL SPORTS

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

4.1. Management of modern commercial structure in physical raising and sport Управління сучасною комерційною структурою у фізичній культурі та спорті (Oksana Adamenko, Tadeusz Pokusa)	248
4.2. The results of the performance of the Ukrainian paralympic athletics team at the World Championship 2019 in Dubai (UAE) Результати виступу параолімпійської збірної команди України з легкої атлетики на Чемпіонаті Світу 2019 р. у м. Дубай (ОАЕ) (Derkach Viktor, Pryshutov Pavlo).....	256
4.3. Causes of sudden cardiac death in athletes and clinical cases of heart rhythm and conduction disturbances in young sportsmans Причини раптової серцевої смерті атлетів та клінічні випадки порушення ритму і провідності серця у молодих спортсменів (Igor Martsinkovsky).....	264
4.4. Current trends and prospects of project management in sports Сучасні тенденції та перспективи розвитку проектного менеджменту в спорті (Oksana Savina, Kuvaldina Olga).....	272
4.5. Sports selection system and forecasting in volleyball Система спортивного відбору і прогнозування у волейболі (Olga Sokol, Tetiana Bolotnykova).....	282

Part 4

**CURRENT PROBLEMS OF
OLYMPIC AND PROFESSIONAL
SPORTS**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА
ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ**

2. Гаврилова Е., Чурганов О. Внезапная смерть в спорте: причины, частота возникновения, профилактика / Наука в олимпийском спорте. 2014. № 4. С. 36–41.

3. Давидович І. Є. Медико-соціальні аспекти проблеми здоров'я населення України. URL :: <http://www.mif-ua.com/archive/article/4009/>

4. Купчишин О. Ю., Рябуха О. І. Смерть учнів на уроках фізичного виховання: постановка проблеми // Здоровий спосіб життя : зб. наук. ст. Л., 2011. Вип. 59. С. 21–25.

5. Макарова Г. А. Спортивная медицина. М.: Советский спорт, 2003. 480 с.

6. М'який О. В. Аналіз серцево-судинної системи юнаків старшої школи України на прикладі Чернігівських загальноосвітніх навчальних закладів / Матеріали II-й Всерос. науч.-практ. конф. «Спортивная медицина. Здоровье и физическая культура. Сочи 2011». Сочи, 2011. С. 163–165.

7. Национальные рекомендации по допуску спортсменов с отклонениями со стороны сердечно-сосудистой системы к тренировочно-соревновательному процессу // Рациональная фармакотерапия в кардиологии. 2011. № 7 (6). С. 1—60.

8. Неханевич О. Б., Абрамов В. В. Ризик раптової смерті в спорті у осіб з ознаками дисплазії сполучної тканини / Медичні перспективи. 2013. Том XVIII. № 1. С. 4–8.

9. Стан здоров'я учнів загальноосвітніх навчальних закладів обговорювали на засіданні колегії СЕС України. URL : <http://www.moz.gov.ua/ua/main/press>.

10. Recommendations For Interpretation Of 12-lead ektrocardiogram the athlete / D. Corrado, A. Pelliccia, H. Heidbuchel et al. // Eur. Heart. J. 2010. Vol. 31. Issue 2. P. 243 – 259.

4.4. Current trends and prospects of project management in sports

Сучасні тенденції та перспективи розвитку проектного менеджменту в спорті

Останніми роками точиться багато розмов про те, що спортивна система України застаріла, не відповідає реаліям сучасності, не дає результатів і потребує радикальних змін. В заняття спортом в Україні залучено лише 13,5% населення (для порівняння: у скандинавських країнах — 85%), наша країна посідає 99-те місце у світі за рівнем здоров'я населення і 150-те — за тривалістю життя [1]. Говорячи про реформу спортивної галузі заступник міністра

культури, молоді та спорту Володимир Шумілін в інтерв'ю УНІА "Укрінформ" 3 лютого 2020 року [4] відмітив, що основна суть реформи – змінити принципи управління та фінансування спорту, тобто спорт в Україні повинен стати галуззю економіки. Держава має передати спортивним федераціям права на управління видом спорту, але при цьому – сформувати й профінансувати запит на здоров'я нації та престиж країни. Це можна назвати державним замовленням. Він виділив два основних критерія розвитку спорту: по-перше – здорові люди, по-друге – спортивний престиж, тобто медалі [2].

Хоча ми чуємо постійні нарікання на недостатнє фінансування спортивної галузі з боку держави, насправді це не так. Держава виділяє на спорт чималі кошти: так, на 2020 р. через держбюджет, місцеві бюджети та інші джерела (бюджети відомств) на розвиток фізичної культури та спорту планується спрямувати 5,7 млрд грн. Бюджет Міністерства молоді та спорту становитиме понад 2 млрд, причому більш як 1 млрд призначено на спорт вищих досягнень. У цілому ж, спортивний фінансовий оборот України оцінюють у 7—8 млрд грн — сумарно цілком пристойна цифра [1].

Проблема не в кількості грошей, а в архаїчній організації роботи, коли нічого не рухається й не розвивається. Україна досі зберігає радянську систему, де всіма питаннями розвитку фізкультури і спорту керує держава. Але створена раніше спортивна система була направлена на тодішню ідеологію й планову економіку, а в умовах демократії та ринкової економіки — ця система не працює та потребує перегляду принципів та прийомів управління нею.

Безальтернативний шлях реорганізації спорту як галузі веде до його комерціалізації. Основна мета реформування – не лише навчитися працювати з бюджетними грошима, а й забрати у держави не властиві їй функції саме через створення самодостатніх та фінансово стійких громадських спортивних організацій. Бо держава хоч і замовник, але не єдиний. Спектр послуг, що надаються федераціями, має відповідати потребам суспільства та ринку. Це в свою чергу призводить до збільшення кількості зацікавлених сторін в спортивних проектах.

Відповідно до запланованої нової законодавчої бази (Закон про спорт) будуть формуватися нові підходи і до управління спортивною галуззю, і до принципів фінансування. За джерелом [2] гроші повинні йти за клієнтом. При цьому, ДЮСШ, як і клуби – повинні мати можливість отримати гроші від різних груп клієнтів. Бюджетні гроші мають бути розподілені між дітьми, а вже вони та їхні батьки мають самостійно вирішувати, яким видом спорту і в якому клубі-ДЮСШ їм займатися. У сфері масового спорту – надання спортивних послуг – повинна бути конкуренція. І як бюджетними коштами, так і особистими коштами має розпоряджатися клієнт. А діяльність ДЮСШ та клубів повинна

фінансуватися не через пряму дотацію із бюджету, а через послугу, що була надана. В спорті вищих досягнень мають працювати цільові програми фінансування за участю федерацій.

Нагальні зміни вимагають готовності теоретичного та практичного апарату управління до вирішення поставлених питань, але існуючі моделі, методи та механізми в більшості не торкаються питань управління спортивних проектів. Вся історія незалежної України демонструє, що щорічне збільшення фінансування не вирішує питання розвитку галузі спорту, а навпаки – відбувається систематичне багаторічне неухильне падіння всіх показників даної сфери [1].

Поняття “проект” об’єднує різноманітні види діяльності, які характеризуються спрямованістю на досягнення конкретних цілей, координованістю дій та обмеженістю у часі. За РМВоК [3], проект - це тимчасова діяльність, що, спрямована на створення унікального продукту, послуги або результату. Стандарт Р2М [4] трактує поняття проекту, як зобов’язання створити цінність, засновану на місії проекту, яке має бути завершене в певний період, у межах узгодженого часу, ресурсів і умов експлуатації. Тимчасовий характер проектів вказує на певний початок і закінчення [3]. Закінчення настає тоді, коли цілі проекту досягнуті або коли проект припиняється у зв’язку з тим, що його цілі не будуть або не можуть бути досягнуті, або коли в проекті більше немає необхідності. Проект також може бути припинений, якщо клієнт (замовник, спонсор або відповідальна особа) бажає припинити проект. Кожен проект приводить до створення унікального продукту, послуги або результату. Кінцевий результат проекту може бути відчутним або недосяжним [3]. Проект може створити: продукт, який представляє собою компонент іншого виробу, поліпшення виробу або кінцевий виріб; послугу або здатність надавати послугу; поліпшення існуючої лінійки продуктів або послуг; результат, такий як кінцевий результат або документ [3].

Управління проектом – це застосування знань, навичок, інструментів і методів до робіт проекту для задоволення вимог, що пред’являються до проекту [3]. За РМВоК, управління проектом здійснюється за допомогою належного застосування і інтеграції логічно згрупованих 47 процесів управління проектом, об’єднаних в 5 груп процесів, це: ініціація, планування, виконання, моніторинг і контроль, закриття. В Р2М [4], управління проектами – це симбіоз науки і мистецтва застосування в проекті професійних здібностей для виробництва продукту проекту, адекватного місії проекту, за допомогою організації надійної команди проекту, що ефективно комбінує технічні й

управлінські методи, створюючи найбільшу користь та демонструє ефективні результати роботи і виконання задач.

Управління проектами ґрунтується на трьох принципах [4]:

а) Належне виконання, де належність – це застосування відповідних методів і процедур, що задовольняють очікування оточення, відлагоджених бізнес-процесів; відповідність етичним і правовим нормам, стандартам і загальноприйнятим практикам, а також міжнародним стандартам, які власник проекту нав'язує команді проекту.

б) Продуктивне виконання, де продуктивність – це співвідношення отриманого результату і кількості витрачених ресурсів. Управління проектами застосовує моделі, методи, процедури і засоби мінімізації ірраціональності, втрат і неузгодженості в проектах. Останнім часом, разом з показником фізичної продуктивності, важливе місце посів показник інтелектуальної продуктивності: гнучке використання інформації про ринок, даних виробництва і унікальне поєднання технологічних компонентів, що формують цінність.

в) Ефективне виконання, де ефективність – це індикатор загального позитивного ефекту провадженого проектом, і рівня задоволеності всіх його зацікавлених сторін. Ефективне виконання можна визначити відношенням кількості вигод до витрачених на їхнє отримання кількості ресурсів.

Характеристики та умови конкретного проекту можуть впливати на обмеження, на яких необхідно зосередити увагу команді управління проектом. Унікальність продукції спортивної галузі, наявність чітко визначених цілей та обмежень при її проектуванні й впровадженні дозволяють розглядати процеси проектування та виробництва такої продукції з точки зору теорії та практики управління проектами. Для здійснення позитивних прогнозів потрібне правильне та вміле управління, яке враховує специфічні особливості спортивних проектів та направлене на підвищення ефективності таких проектів.

Виходячи з джерел [3-5] під спортивним проектом будемо розуміти комплекс заходів зі спорту вищих досягнень або масового спорту, що направлені на створення унікального продукту (спортивного результату, покращення здоров'я людини, підвищення престижу нації) в умовах часових та ресурсних обмежень.

Спортивні проекти є цільовими та унікальними, оскільки результатом реалізації проектів є отримання спортивного результату, покращення здоров'я людини, підвищення престижу нації. У той же час ці проекти мають чітко визначену дату початку та завершення, тобто є конкретно визначена тривалість виконання проектів. Спортивні проекти, як і будь-які інші, мають

сенс лише при дотриманні послідовності виконання всіх етапів проекту та досягнення очікуваного результату. Для таких проектів типовим є обмеження за бюджетом, оскільки під час планування проектів закладається гранична вартість всього проекту та окремих робіт за проектом, а обмеження за ресурсами визначається обмеженням складом команди або графіком отримання технічних і матеріальних ресурсів.

Питання управління спортивними проектами є малодослідженим. Зустрічаються фрагментарні дослідження галузі з різних аспектів. Так, автор [9] відмічає, що фізична культура і спорт перетворились в окрему галузь народногосподарського комплексу в системі державного управління. В джерелі [10] аналізується процес становлення та розвитку галузевого управління сфері фізичної культури та спорту та формулюються його концептуальні засади. Організація маркетингу спортивно-оздоровчих послуг розглянута в [11]. Проблеми менеджменту в галузі фізичної культури та спорту викладені в джерелі [12]. Нелінійна регресія тривалості виконання спортивних проектів підготовки жінок-боксерів до змагань побудована в статті [13]. Значення спортивної галузі у зростанні добробуту країни через призму економічного механізму функціонування галузі і, зокрема, механізму формування послуг у цій сфері наведено в джерелі [14]. Зокрема автор відмічає, що спорт не лише підвищує якість продуктивних сил суспільства, а й як засіб соціально економічного зміцнення країни проявляється в багатьох інших сферах людської діяльності. Залучення людей до спорту, особливо молоді, дає змогу знизити криміногенність соціальної обстановки в суспільстві, що також впливає на поліпшення економічної ситуації в країні. Проведення спортивних заходів забезпечує розвиток галузей, прямо чи опосередковано пов'язаних зі сферою спорту. Виробництво спортивного інвентарю, спортивного одягу й атрибутики нині значна галузь промисловості у світі. Популяризація спорту і збільшення кількості осіб, які займаються ним, спричиняє відповідний попит на продукцію спортивних виробників, що перетворило цю галузь з допоміжної в таку, яка динамічно розвивається. Розвиток сфери послуг фізичної культури і спорту також робить суттєвий внесок в економіку, оскільки популяризація цієї галузі призводить до зростання потреби у спортивних спорудах і місцях, де можна займатися спортом. У зв'язку з цим спостерігається збільшення кількості установ, що пропонують широкий спектр відповідних послуг: від стадіонів, спортивних залів і басейнів до спортивно оздоровчих центрів. Участь найпопулярніших спортсменів у рекламних кампаніях свідчить про використання спорту як елементу маркетингової стратегії виробників різних видів продукції.

Виникаючі суперечності й проблеми свідчать про неефективність існуючого управління в галузі спорту, яке не враховує комплексних показників змін механізмів планування та реалізації спортивних проектів, вмілого реагування на виклики та зміну турбулентного оточуючого середовища та врахування вимог зацікавлених сторін таких проектів в портфелях спортивних проектів.

Виходячи з джерел [5-8] спортивні проекти можна віднести до різних складових класифікацій:

За терміном реалізації:

- довгострокові – проекти підготовки до олімпіад, кубків та інших циклічних змагань, тривалість яких понад трьох років;
- середньострокові – проекти на виконання яких знадобиться від одного до трьох років;
- короткострокові проекти – терміном до одного року.

За масштабністю:

- малі проекти (невеликі прості короткострокові спортивні проекти, з обмеженими ресурсними можливостями) – на реалізацію такого проекту потрібно буде витратити до 10 млн. євро;
- середні проекти (стратегічні проекти, регіональні спортивні проекти) – проекти вартістю від 10 до 100 млн. євро;
- мегапроекти (багатофункціональні проекти регіонального або національного масштабу) – на реалізацію даного спортивного проекту потрібно буде витратити більше ніж 100 млн. євро.

За ступенем складності:

- технічно не складні проекти – кількість задач проекту – менше 1000.

За якістю проекту:

- бездефектні проекти;
- дефектні (у випадку отримання травми спортсменом, дискваліфікації тощо).

За характером сторін, що залучаються до реалізації проекту:

- міжнародні проекти (міжнародні змагання, участь міжнародних тренерів або окремих гравців в клубах, забезпечення кваліфікованими спеціалістами, інвестування, участь в інноваційних розробках тощо);
- національні, міжрегіональні проекти (спортивні проекти, тісно пов'язані з розвитком національної економіки).

За характером цільового призначення проекту:

- проекти спорту вищих досягнень (підготовка та виступи на олімпіадах та кубках тощо);

- проекти масового спорту (заняття в секціях здоров'я, фітнес-центрах та інших);

- інноваційні проекти (використання нових та модернізованих підходів в спортивній галузі, зміну існуючих систем тренувань, обладнання, методів, інструментів, технічної, технологічної, інформаційної, економічної, організаційної систем для досягнення в результаті зниження витрат та поліпшення якості продукції, послуги).

За галузевою приналежністю:

- спортивні (пов'язані з підготовкою спортсменів та направлені на оздоровлення нації);

- промислові – направлені на матеріальне та ресурсне забезпечення тренувального процесу.

За необхідністю постійного контролю:

- керовані (процес тренування та управління в спортивній галузі потребує постійного моніторингу змін та контролю для отримання кращого результату).

За видами діяльності:

- напрямок забезпечення людськими та матеріальними ресурсами і персоналом;

- організаційно-правовий напрямок (отримання ліцензій, дозволів тощо);

- законотворчий напрямок (розробка і просування законопроектів);

- науковий напрямок (фундаментальні та прикладні дослідження й розробки);

- PR та медіа;

- технічний напрямок (проектування, будівництво, ремонт і технічне обслуговування, модернізація, утилізація спортивних об'єктів тощо).

До особливостей спортивних проектів можна віднести [1,5]:

- Високий соціальний потенціал. По-перше, спортивні проекти в більшості є змагальною діяльністю, що організовується за правилами чесного суперництва. А конкуренція за правилами — основа демократії. І як такий проект об'єктивно несе в собі потенціал побудови громадянського суспільства, горизонтальних суспільних взаємозв'язків. Тобто того, що необхідне Україні, аби стати європейською державою. А по-друге, реформа спортивної галузі та удосконалення управління спортивними проектами потребує мінімальної витрати коштів і часу, порівняно з вирішенням інших соціальних проблем. І вона може стати моделлю, успішним зразком перетворень, які зроблять нашу країну повноцінним членом європейської спільноти.

- Престиж нації, тобто зміцнення авторитету країни на міжнародній арені завдяки успіхам її спортсменів, що є продуктом спортивних проєктів. Це маркер упізнавання й позитивної ідентифікації України у світі. Хоча, зрозуміло, спортивні успіхи не повинні декорувати соціальні проблеми й заміняти людям достойне життя, як це відбувається в деяких тоталітарних суспільствах.

- Здоров'я нації: масове залучення людей до занять спортом значно підвищує якість життя в різних аспектах, є засобом досягнення благополуччя.

- Фізичне благополуччя нації: залучення у спортивні проєкти сприятливо позначається на розвитку можливостей організму, підвищенні працездатності та стійкості до навантажень.

- Психічне благополуччя нації: за рахунок спортивних проєктів зменшується стресове навантаження на людину, стрес стає керований, а чесне суперництво навчає людей відкривати в собі максимальні творчі можливості під впливом конкуренції.

- Соціальне і культурне благополуччя нації: спортивні проєкти виховують закономірності, дисципліноване ставлення до свого тіла, розпорядку життя; вчать взаємодіяти з іншими людьми, дружити, конкурувати за правилами, співпрацювати. Спорт стає джерелом радості, спілкування і досвіду. Він відволікає від шкідливих звичок (паління, алкоголь), від надмірного перебування за комп'ютером, дає можливість дітям і дорослим займатися захоплюючою змагальною діяльністю.

- Економічний ефект: у країні створюються нові робочі місця, розвивається туризм, росте здорове, творчо активне покоління, що вміє творити й конкурувати за правилами.

Сьогодні в нас розмиті функції стейкхолдерів спортивної галузі: держава, федерації з видів спорту, органи місцевого самоврядування, клуби, спонсори та меценати, батьки, організатори спортивної роботи в навчальних закладах і силових структурах тощо: незрозуміло, хто є замовником спортивного проєкту (продукту або послуги) і хто за що відповідає. Немає ефективної взаємодії, діяльність стейкхолдерів не взаємодоповнює, а часто суперечить і одна одній, і здоровому глузду. У підсумку, всі незадоволені. Держава не бачить віддачі у вигляді спортивних досягнень, рівня здоров'я і якості життя нації. У федерацій зв'язані руки, вони потерпають від дефіциту коштів і законодавчих обмежень. Спонсори й меценати не мають законів, які б заохочували їхню діяльність. Керівники спортивних установ думають, як утримувати і підтримувати об'єкти інфраструктури. Тренери отримують мізерні зарплати. Батьки нарікають на постійні побори, оскільки спортивні школи та клуби не можуть забезпечити дітей усім необхідним. Спортсмени не впевнені у своєму майбутньому. Уболівальники лаються біля телевізорів.

У сучасних умовах підприємництво стає найпоширенішою формою господарської діяльності у сфері фізичної культури і спорту розвинених країн [14]. Воно розвивається у двох напрямках: малий спортивний бізнес і великий спортивний бізнес.

Малий спортивний бізнес практично не відрізняється від бізнесу в інших галузях, йому притаманні такі ж:

- переваги (гнучкість, ефективність, швидке реагування на зміни ринкової кон'юнктури);

- недоліки (брак фінансових ресурсів, обмежений досвід у сфері виробництва та управління, сильна конкуренція та ін.);

- організаційно-правові форми (одноосібне володіння, господарське товариство, акціонерне товариство, франшиза);

- джерела фінансування у разі створення бізнесу (дольова участь, фінансування у борг);

- управлінські інструментарії (бізнес план) [14].

Закономірним наслідком поширення підприємництва у сфері фізичної культури і спорту є орієнтація на отримання якомога більших доходів для забезпечення не тільки відшкодування зростаючих витрат фізкультурно-спортивних організацій, а й отримання прибутку. Підприємництво у сфері фізичної культури і спорту дає змогу досить швидко та ефективно просувати на світовий ринок фізкультурно-спортивні послуги і є дуже привабливим для бізнесменів, бо дає чималі переваги порівняно з іншими сферами економічної діяльності.

Ефективний бізнес неможливий без маркетингової діяльності, на базі якої будується система торгово-купівельних відносин людей і комерційних організацій у сучасному світі [14]. Дослідження маркетингу в індустрії спорту у вітчизняній соціології практично відсутні, але соціальне замовлення на ці дослідження вже цілком сформувалося, тому що виробництво спортивного інвентарю, торгівля спортивними товарами і послугами набула загального характеру, чому сприяють сучасні засоби масової інформації, міжнародні спортивні зв'язки держав, Олімпійські ігри, чемпіонати континентів та світу з численних видів спорту, що вимагають спортивного інвентарю, спортивного одягу і харчування, спортивних засобів пересування тощо [14].

Нагальність і корисність спортивних проектів є очевидними й незаперечними, тому завдання спортивного менеджменту полягає в правильно організованому комплексному управлінні такими проектами шляхом врахування їхніх особливостей, можливих зовнішніх і внутрішніх впливів та використання сучасних підходів до такого управління.

Література:

1. Спорт в Україні — перспективи, можливості, смисли. URL: https://dt.ua/internal/sport-v-ukrayini-perspektivi-mozhливosti-smisli-241146_.html. (дата звернення 23.02.2021).
2. Володимир Шумілін: Спорт в Україні повинен стати галуззю економіки. URL: <https://www.mkip.gov.ua/news/3400.html?PrintVersion> (дата звернення 23.02.2021).
3. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide). Sixth Edition. USA. PMI, 2017. 756 p.
4. Управление инновационными проектами и программами на основе системы знаний Р2М : монография / Ф. А. Ярошенко, С. Д. Бушуев, Х. Танака. – Киев, 2011. – 263 с.
5. Меленчук В. М. Проектний менеджмент в спорті. сучасні реалії / В. М. Меленчук, О. Ю. Савіна // XVII Міжнародна науково-практична конференція «Управління проектами у розвитку суспільства» - Київ, КНУБА, 2020. – 15-16.05.2020. – 381 с., С. 240-244.
6. Управление проектами : учеб. пособ. для студентов, обучающихся по специальности «Менеджмент организации» 6-е изд.стер. / Мазур И. И., Шапиро В. Д., Ольдерогге Н. Г. Полковников А.В. Москва : Издательство «Омега -Л», 2010. 960 с.
7. Управління проектами та програмами : підручник / С. Д. Бушуєв, Н. С. Бушуєва, А. Я. Казарезов та ін. – Миколаїв : Вид-во Торубари О. С., 2010. – 352 с.
8. Савіна О. Ю. Особливості портфелів проектів наукомістких підприємств та специфіка управління ними. *Управління розвитком складних систем*. 2017. № 30. С. 62-74.
9. Нікітенко С. В. Фізична культура і спорт як самостійна галузь народногосподарського комплексу в системі державного управління. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2017. № 2 (58). С. 89-92.
10. Гацуля О. Розвиток галузевого управління сфері фізичної культури та спорту: концептуальні засади. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2015. № 1 (24). С. 176-185.
11. Леонова Ю. О. Ефективна організація маркетингу спортивно-оздоровчих послуг як рушійна сила розвитку вітчизняного ринку. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 4 (21). С. 215-257.
12. Приходько С. Б., Князь Н. В. Побудова нелінійної регресії тривалості виконання проектів підготовки жінок-боксерів до змагань. *Збірник наукових праць НУК*. 2015. № 2. С. 110-117.
13. Лукашук В. Значення спортивної галузі у зростанні добробуту країни. URL: <http://www.personal.in.ua/article.php?id=633> (дата звернення 23.02.2021).
14. Матросова Л., Галюза І. Проблеми менеджменту в галузі фізичної культури та спорту. *Вісник економічної науки України*. 2012. № 2. С. 94-97.

4.2. Derkach Viktor, Pryshutov Pavlo. The results of the performance of the Ukrainian paralympic athletics team at the World Championship 2019 in Dubai (UAE). The study analyzes the performance of the Paralympic national athletics team of Ukraine at the World Championships in Dubai (UAE), which took place from November 7 to November 15, 2019. The National Paralympic Team of Ukraine in athletics was represented by 35 athletes of three nosological groups (musculoskeletal system, vision impairment, mental and physical disabilities) in the respective sports classes, who participated in 30 running, 8 jumping and 21 throwing events. In the medal standings, the national team of Ukraine entered the top five teams of the world and won 11 gold, 8 silver and 8 bronze medals.

4.3. Igor Martsinkovsky. Causes of sudden cardiac death in athletes and clinical cases of heart rhythm and conduction disturbances in young sportsmans. Based on the literature, the main causes of sudden cardiac death of athletes are considered. Three cases of life-threatening arrhythmias diagnosed in young people during sports have been demonstrated. The first case indicates a 19-years boxer's heart rhythm disorders (extrasystole and short runs of the right ventricular tachycardia) detected by the physical exercise test, after absence thereof during the ordinary outpatient examination. The second case indicates a LGL syndrome (interval P-Q 100 ms) of an 11-years wrestler detected during the ordinary outpatient examination. The third case considers an appearance of the permanent AV-conduction disorders of a 10-year sportsman wrestler after he had flu. It is recommended to carry out the thorough medical examination of the beginning sportsmen with the minimum health deviations in order to prevent sudden death in sports.

4.4. Oksana Savina, Kuvaldina Olga. Current trends and prospects of project management in sports. Physical culture and sports actively influence the development of a healthy society and are currently undergoing profound quantitative, structural and qualitative transformations. They are due primarily to new socio-economic, demographic and political conditions. The transition to market relations has created new challenges in this area that need to be addressed. The paper considers modern research and approaches to sports project management. Features of sports projects are revealed. According to the existing approaches, the classification of sports projects is carried out. Key stakeholders of sports projects have been identified.

4.5. Olga Sokol, Tetiana Bolotnykova. Sports selection system and forecasting in volleyball. The current level of higher sports results is so high that people with exceptionally high physical data can get closer to them, and even more so. This requires the need to select people with the highest level of physical and mental capabilities, functional capabilities that are important for a particular sport.

- 3.4. Vitalii Sivak**, Mykolaiv regional state Administration,
Department of Youth and Sports, Ukraine.
- 3.5. Tetiana Tkachenko**, Ph.D of Geographical Sciences, Associate Professor,
Kiev National University of Culture and Arts of Ukraine, Ukraine.
- Iwona Mstowska**,
The Academy of Management and Administration in Opole, Poland.

PART 4

CURRENT PROBLEMS OF OLYMPIC AND PROFESSIONAL SPORTS

- 4.1. Oksana Adamenko**, PhD of Pedagogical,
Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Ukraine.
- Tadeusz Pokusa**, PhD of Economics, Professor,
The Academy of Management and Administration in Opole, Poland.
- 4.2. Derkach Viktor**, PhD of Physical Education and sport,
Pryshutov Pavlo,
Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Ukraine.
- 4.3. Igor Martsinkovsky**, PhD of Medical Sciences, Associate Professor,
Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Ukraine.
- 4.4. Oksana Savina**, Ph.D in Technical, Associate Professor,
Kuvaldina Olga, PhD of Physical Education and sport,
Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Ukraine.
- 4.5. Olga Sokol**,
Tetiana Bolotnykova, PhD of Pedagogical, Associate Professor,
Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Ukraine.

PART 5

TRANSFORMATIONAL PROCESSES IN THE EDUCATIONAL SPACE: PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS

- 5.1. Tatyana Bilyavska**, PhD of Pedagogical, Associate Professor,
Mykolaiv V.O. Sukhomlynsky National University, Ukraine.
- 5.2. Tetyana Dmytrova**, Ph. D. in Psychology, associate professor,
Public Higher Educational Establishment “ Vinnytsia Academy of Continual
Education”, Ukraine.
- 5.3. Angelica Kurchatova**, PhD of Pedagogical, Associate Professor,
Mykolaiv V.O. Sukhomlynsky National University, Ukraine.
- 5.4. Olena Kucher**, PhD of Pedagogical, Associate Professor,
Mykolaiv V.O. Sukhomlynsky National University, Ukraine.

***SYSTEMY ZARZĄDZANIA I SPOŁECZNO-GOSPODARCZE:
NAUKOWE I PRAKTYCZNE ASPEKTY ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU***

***ADMINISTRATIVE AND SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS:
SCIENTIFIC AND PRACTICAL ASPECTS OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT***

***УПРАВЛІНСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ***

Monograph

Edited by Mykola Ohienko

Tadeusz Pokusa

ISBN 978-83-66567-29-0